

عنوان مقاله:

مطالعه و بررسی معماری قلعه جمالی نرماشیر در استان کرمان

محل انتشار:

دومین همایش ملی باستان شناسی ایران (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 15

نویسندگان:

فریده مقبلی قرائی - دانشجوی کارشناسی ارشد باستان شناسی دانشگاه جیرفت

سعید امیرحاجلو - استادیار گروه باستان شناسی دانشگاه جیرفت

سارا سقایی - استادیار گروه باستان شناسی دانشگاه جیرفت

خلاصه مقاله:

قلعه جمالی یکی از استحکامات دفاعی سده های میانی اسلامی در 2/5 کیلومتری شهر قدیم نرماشیر در استان کرمان است. به گواهی منابع مکتوب، شهر قدیم نرماشیر از سده های نخست تا میانی اسلامی، از منزلگاه های جاده ادویه در مسیر ارتباطی مرکز فلات ایران به سیستان و هندوستان بوده است. پرسش اصلی این است که با توجه به موقعیت قلعه جمالی، ویژگی های معماری آن چیست؟ هدف از پژوهش، بررسی موقعیت قرارگیری، مطالعه ویژگی های معماری، کارکرد و تحلیل فضایی این بناست. داده ها به شیوه اسنادی و میدانی گردآوری شده و پژوهش به شیوه توصیفی تحلیلی صورت گرفته است. نتایج نشان می دهد حصار، حاکم نشین، پشتبندها، برج دیده بانی و اتاق های پیرامون حیاط مرکزی، اصلترین عناصر معماری قلعه جمالی است. موقعیت بنا در نزدیکی شهر قدیم نرماشیر و در مسیر سیستان به مرکز فلات ایران، ساخت آن بر فراز بلندی هایی با دیواره های طبیعی غیرقابل نفوذ، برج دیده بانی مرتفع، روزنه های صلیبی شکل دیده بانی و تیرکش ها نشانگر کارکردهای نظامی و امنیتی بناست و احتمالاً به عنوان پایگاهی نظامی، قبل از ورود به شهر قدیم نرماشیر اهمیت داشته است. قرارگیری خشت ها در طاق پنجره ها به صورت شیبدار نیز شیوه رایج معماری منطقه است. همچنین مصالح بنا، خشت و چینه است که استفاده از آن، علاوه بر در دسترس بودن، دلایل فنی و کارکردی داشته است. افزون بر این، وجود حیاط مرکزی و ساخت قلعه در کنار رودخانه، نقش مهمی در تعدیل دما برای ساکنان قلعه داشته است.

کلمات کلیدی:

حوزه فرهنگی نرماشیر، قلعه جمالی، معماری اسلامی، استحکامات نظامی نرماشیر

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/541044>

